

《托拉奧爾》· 帕拉沙 MIKEITZ · 瑪瑪爾 3

ענין חנוכה

哈努卡（חנוכה，Chanukah）的主旨

為尊崇...而奉獻

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父親 Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

likuteitorah.com/zh-Hant/torah-ohr/mikeitz/3/

1 ענין חנוכה. הנה קבעו הנס בנרות. משא"כ בשאר נסים בפסח ביציאת מצרים תאכלו מצות בפורים ימי משתה ושמחה כנגד הגלות שהיה ג"כ גופני במצרים בחומר ובלבנים ובימי המן בקש להשמיד כו' ושללם לבוז

חנוכה (Chanukah) 的主题。那么，[贤者]以灯火来确立[对]这一奇蹟[的纪念]。这与其他奇蹟不同：逾越节（פסח，Pesach）时，[为纪念]出埃及，「你们要吃无酵饼（מצות，matzos）」；普珥节（פורים，Purim）时，「宴饮欢乐的日子」——这是与流亡相应，因为那流亡也涉及肉身：在埃及，是「用灰泥和砖」；哈曼（המן，Haman）的日子裡，他企图「毁灭……」，并「把他们的财物掳掠为战利品」。

משא"כ בחנוכה שהיו ישראל שרוים על אדמתם ולא גלו מארצם רק גלות התורה להשכיחם תורתך ולהעבירם חוקי רצונך לפיכך קבעו בנרות על שם הפסוק (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר.

חנוכה则不同；当时以色列安居在自己的土地上，并未被逐离国土，只有妥拉（תורה，Torah）遭受流亡：「要使他們忘記祢的妥拉，並使他們違犯祢意願的律例。」因此，[贤者]以灯火确立[纪念方式]，是因为经文（《箴言》6章）说：「因为诫命（מצוה，mitzvah）是灯，妥拉是光，而管教的责備是生命之道。」

ולהבין ענין פסוק זה וגם סיפא דקרא דכתיב ודרך חיים וגו'. צריך ביאור איזה דרך חיים הוא מלבד התורה והמצוות האמורה למעלה בפסוק.

并且[我们需要]理解这节经文的含義，以及经文結尾所寫的「而生命之道……」。這需要解釋：除了经文前面提到的妥拉和诫命（מצות，mitzvos）之外，還有什麼「生命之道」？

2 והענין כי מה שהמשיל המצוה לנר והתורה לאור הוא מובן שכמו שהנר נקרא על שם השמן כלשון רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] נר של שמן נר של שעה.

解釋如下：[经文]將 מצוה（mitzvah，诫命）比作燈盞、將妥拉比作光，這一點是可以理解的：正如燈盞以油為名，依照我們的賢者（願其記憶蒙福）的說法，有「油燈、蠟燭」之稱，

הנה אע"פ [אף על פי] שהשמן אין בו אור מצד עצמו ואדרבה הוא מכבה את אור הנופל לתוכו מ"מ ממנו ועל ידו נמשך להב שלהבת האור הנאחז בפתילה במעט שמן הנמשך אחר הפתילה

那麼，雖然油本身沒有光，反而會熄滅落入其中的光，但光焰的火焰仍由油而來、藉油而引出；這火焰附著在燈芯上，是由沿著燈芯吸上來的少量油所維持的。

שהרי בכלות השמן נכבה האור.

因為油一旦耗盡，光便熄滅了。

ככה ממש היא המצוה הגם שהוא רצון המלך בלי שום טעם ודעת ואין בה שום השגה מ"מ ממנה ועל

ידה נמשך ונתגלה אור החכמה

正是如此，雖然 מצוה 是君王的意願，沒有任何理由或理解，其中也完全沒有任何可供領會之處，但智慧（חכמה，Chochmah）的光仍由此而來、藉此引下並顯露。

זו תורה שבע"פ [שבעל פה] דאורייתא מחכמה נפקת והחכמה והבנה בתורה שבעל פה הוא רק להבין

ולהשיג פי' וטעם המצות כל מסכת לפי ענינה.

這就是口傳妥拉，因為「妥拉源自 חכמה」；而口傳妥拉中的 חכמה 與理解，只是為了理解並領會 מצוות（mitzvos，誡命）的解釋與理由，每一部論集都依照各自的主題而論述。

וביאור ענין זה דרך פרט בעבודת ה'.

[以下]詳細說明這件事在事奉 ה' 方面的含義。

הנה כתיב (שמות ל) בבקר בבקר בהטיבו את הנרות יקטירנה ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים

יקטירנה. ולהבין למה גבי בבוקר כתיב בהטיבו ובבין הערבים בהעלות.

現在經上寫道（出埃及記30）：「每日清晨，他整理燈盞（בהטיבו，be-heitivo）時，要焚燒它〔香料〕；亞倫（אהרן）在黃昏點燃燈盞（בהעלות，be-haalos）時，也要焚燒它。」我們需要理解，為什麼清晨說「他整理燈盞時」，而黃昏則說「他點燃燈盞時」。

הנה כנסת ישראל מקור נשמות ישראל נקרא' [נקראת] בשם מנורה והיא מקשה שכל ישראל הם באחדות

והיא מתחלקת לשבעה נרות.

現在，以色列會眾——以色列眾靈魂的源頭——被稱為金燈臺（מנורה，Menorah）。它是由一整塊錘打成形的金料[製成]的，因為全體以色列都合而為一，而金燈臺又分成七盞燈。

כי דרך פרט יש ששים רבוא נצוצות כלליי' שכל ניצוץ מתחלק לששים רבוא נצוצות פרטיות כמבואר

בתניא ודרך כלל נכללו בשבעים נפש שירדו אבותינו למצרים.

因為就個別而言，有六十萬個總體火花，每一個火花又分為六十萬個個別火花，如《Tanya》（תניא）所解釋；而就總體而言，它們包含在我們列祖下到埃及時的七十個靈魂之中。

3 וכלל מן הכלל נק' בשם שבעה נרות דהנה אהרן שושבינא דמטרוניתא הוא אהרן כהן לאל עליון משבע' רועים המפרנסים ומשפיעים אלהותו ית' בכנסת ישראל שיאירו באור האהבה להתלהט אליו ית'

總體中的最總括[層次]，稱為「七盞燈」。因為亞倫（אהרן）是「王后（מטרוניתא，Matronita）的伴郎」，他是「至高者 אל עליון 的祭司」；他是七位牧者之一，滋養以色列會眾，並將祂的**אלקות**賜予他們，願祂受頌讚，使他們發出愛之光，向祂熾然燃起，

בכלות הנפש כשלהבת העולה מאליה ולקיים מצות ואהבת שמקבלים עליהם בק"ש [בקריאת שמע] שיהי' [שיהיה] כך באמת לאמתו תקוע בלב כל אחד ואחד מישראל שהאדם מצד עצמו מאחר שהוא מגושם ומלוכלך בענינים גשמיים לא היה יכול לולי הקב"ה עוזרו.

以靈魂消竭之情，如同自行升起的火焰；並履行「你要愛」這條誠命（מצות，mitzvah），這是他們在示瑪（ק"ש，Shema）中承擔的誠命，使這在至真至實的意義上確實如此，深植於每一位以色列人的心中。因為人自身既有形體，又被種種物質事務所包裹，若非 קב"ה（Kudsha Brich Hu，意為「聖者，願祂受頌讚」）幫助他，便無法[做到這一點]。

4 והעזר הוא אהבה הבאה מלמעלה להמשיכו אליו. וזהו בחי' בהעלות ובהטיבו. כי הנה אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] אע"פ [אף על פי] שהאש יורד מן השמי' מצוה להביא מן ההדיוט.

助力乃是由上而來的一種愛，將他引向祂。這就是「他點燃時」與「他整理燈盞時」所指的層面（בחינה，bechinah）。因為我們的賢者（願其記憶蒙福）曾說：「雖然火從天而降，仍有一項誠命（מצוה，mitzvah），要從普通[來源]取來[火]。」

פי' הדיוט הוא האהבה שאדם לוקח מחמת העולמות מבחי' מלכותו ית' שהוא מלך גדול ונורא על כל העולמות עליונים ותחתונים

解釋：所謂「普通」[火]，是人因諸世界而獲得的愛，來自祂的王權（מלכות，Malchus）層面（בחינה）；祂是統治一切上界與下界世界的偉大而可畏的君王，願祂受頌讚。

וכל צבא השמים לך משתחוים ואלף אלפין ורבו רבבן קדמוהי כו' כמבואר בגמרא ובזוהר בביאור ענין רבוי העולמות וגדולתו.

「天上的全體軍旅都向祢俯伏」，又「千千[事奉祢]，萬萬[站立在祢面前]……」，正如《Gemara》（גמרא）與《Zohar》（זהר）在闡釋諸世界的繁多及祂的偉大時所說明的那樣。

5 וע"ד זה תקנו חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה] **לומר בשכמל"ו** [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] **לפני ואהבת. כי הנה**
אנו אומרים יחיד חי העולמים מלך משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול כו'. פי' יחיד הוא למעלה מבחי'
אחד.

沿著這個思路，我們的賢者，願其記念蒙福，制定在「你要愛」之前誦念「願祂榮耀王權之名永受祝福，直到永遠」。因為我們誦念：「獨一者（יחיד，Yachid），諸世界的生命，君王；祂的大名永世受讚美、受尊崇……」解釋：「יחיד」高於「一」（אחד，Echad）的層面。

כי אחד היינו כמאמר רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] **שהוא אחד בשמים ובארץ ובד' רוחות העולם כי כל**
העולמות עליוני [עליונים] **אינם תופסים מקום להיות יש ודבר נפרד בפני עצמם וכולא קמי' [קמיה] כלא**
וכאין נגדו חשיבי ממש ואין עוד מלבדו.

「אחד」是指，正如我們的賢者，願其記念蒙福，所說的，祂在天上、地上以及世界的四方都是一；因為所有上界世界都不佔有任何位置[屬於自身]，不成為各自獨立的實體與事物；「一切在祂面前皆如虛無」，它們在祂面前確實被視為空無，並且除祂以外別無他物。

לכן נקרא אחד והיינו כשמעריכין אותו נגד העולמות. אבל יחיד פי' הוא יחיד ומיוחד בפני עצמו והוא
לבדו הוא ואינו בגדר העולמות כלל.

因此，祂被稱為「אחד」；也就是說，這是相對於諸世界來衡量祂時而言。但「יחיד」是指，祂本身獨一無二，唯有祂自己，完全不屬於諸世界的範疇。

6 וחי העולמים מלך פי' שכל חיות העולמות שמחיה את כולם ומהווה את כולם עליונים ותחתונים אינו
אלא בשביל שהוא מלך וכולם מקבלים חיות מבחי' מלכותו ית' בעבור היותו מלך עליהם.

「諸世界之生命，君王」意指：諸世界的一切生命力——祂藉此賦予萬有生命，使高處與低處的一切都得以存在——全是因為祂是君王；它們全都從祂的王權（מלכות，Malchus）這一層面領受生命力，因為祂是它們的君王。

וכן מה שמשובח ומפואר דהיינו השבח מחמת שמשיגים גדולתו הוא עדי עד כי לגדולתו אין חקר
ולמעלה יש שבח אחר שבח ועילוי אחר עילוי עד אין קץ ואין תכלית והכל הוא בעבור שמו הגדול

同樣，祂「受讚頌、得榮耀」——也就是眾生因領會祂的偉大而發出的讚頌——乃是「永永遠遠」，因為「祂的偉大無法測度」；在更高之處，讚頌接續讚頌，提升接續提升，沒有終盡，也沒有邊際；而這一切都是為了「祂偉大的名」。

כי להיות נקרא שמו ומלכותו עליהם בלבד הוא ואינו יכול לנגוע לבחי' עצמותו ומהותו כלל
 因為這一切只是為了使祂的名與王權臨於它們之上；這根本無法觸及祂的本質與本體，

כי לית מחשב' תפיס' [תפיסא] ב'י' [ביה] כלל שהוא יחיד ומיוחד ונשגב שמו לבדו כדכתיב מלכותך מלכות כל עולמים.

因為「任何思念都不能把握祂」，祂是獨一無二的，且「唯有祂的名崇高」，如經上所寫：「祢的王權是所有世界的王權。」

7 וזהו במקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו. כדכתיב המשפילי לראות בשמים ובארץ שאצלו ית' נחשב זאת להשפלה ולענוה להחיות רוח שפלים.

這就是[「在你發現祂偉大之處，也在那裡發現祂的謙卑」]的意思，正如經上所寫：「祂使自己降卑，俯察諸天與大地」；因為對祂（願祂受頌讚）而言，這被視為自我降卑與謙卑，為要「使卑微者的靈重新得生」。

וכן מה שכתוב סומך נופלים ורופא חולים וזוקף כפופים וכל הממלכה נקרא בשם ארץ להיות כארץ הלזו השפלה שירדה ממקום כבודה להיות מלך שמו נקרא.

同樣，經上也寫道：「祂扶助跌倒的人，醫治病人，使彎腰的人挺起身來。」整個王權[層面]都以「大地」為名，因為它好比這低微的大地：它從自身尊榮之處降下，使祂得以被稱為「王」。

8 ולכן זאת יבין כל יציר בשומו אל לבו וירחיב דעתו בגדולתו ית' ונפלאות מעשיו ברבוי העולמות עד אין חקר הנה ישכיל שזהו ענותנותו ית' ואין ערוך אליו שאינו בגדר עלמין כלל.

所以，每一個受造者都會明白這一點：當他把這件事放在心上，並拓展心智，思量祂的偉大——願祂受頌讚——以及祂的作為在無窮無盡的眾多世界中所顯出的奇妙，他就會領悟，這正是祂的謙卑——願祂受頌讚；祂與這一切毫無可比擬，因為祂根本不屬於任何世界的範疇。

9 והוא השוה ומשוה קטן וגדול ממילא תתלהט ותתלהב נפש ולב לאור באור האהבה בכל נפשך ממש לצאת מגדר העולמות כמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי ולבבי.

祂是「自身平等，並使小與大相等的那一位」。因此，靈魂與心將因愛之光而熾燃、發亮，真正地「盡你的全魂」，超越諸世界的界限，如經上所說：「除祢以外，我在天上還有誰？在地上，除祢以外，我一無所求；我的肉身和我的心都渴望。」

וזהו ואהבת את ה' אלהיך כי אהבה משרש אבה שהוא מלשון חפץ ורצון.

這就是「你要愛 ה' (הויי, Havayah)，你的 אלהיך」的意思：愛 (אהבה, ahavah) 源自詞根意願 (אבה, avah)，意思是渴望與意願。

דהיינו רעותא דלבא שיהי' [שיהיה] ה' אלהיך ולדבקה בו ממש וע"י אתערותא דלתתא זו יחול עליו אור האהבה מלמעלה להגדיל מדורת אש האהבה בלבו יותר מכדי כח אנושי ושרש נשמתו שהיא בגדר וגבול ונברא

也就是內心的意願，願 ה' 成為「你的 אלהיך」，並真正與祂緊密相連。藉著這由下而起的激發（אתערותא דלתתא，isarusa dilesata），由上而來的愛之光便會臨於他，使他心中愛火的烈焰擴大，超越人力所能及，也超越其靈魂根源所能及；因為靈魂根源仍有界限、仍受限制，且是受造的，

לקרבה אל ה' ממש וביטול אליו במציאות ממש ע"י בחינת אהרן כהנא רבא

從而真正親近 ה'，並在實際存在的層面上對祂自我消融（ביטול，bittul），這是藉著大祭司亞倫（אהרן）這一層面而成就的。

כי ואהבת בגמטריא ב' פעמים אור ונקרא' [ונקראת] בחינה זו בהטיבו שמטוב וחסד עליון משפיע על רוח שפלים להטיב ולהגדיל את האהבה שלמטה.

因為「你要愛」（אהבת，ve-ahavta）的數值等於「光」（אור，or）的兩倍。這一層面稱為「當他使之受惠」（בהטיבו，be-heitivo），因為祂以至高的良善（טוב，tuv）和慈愛，賜予謙卑者的靈，使下方的愛更為美好（להטיב，leheitiv）並增長。

אך הנה באמת גם אתערותא דלתתא כנ"ל אשר יחפוץ האדם לדבקה בו ממש גם זאת מתת אלהים היא לא לפי כח נפש האדם ומזגו ותכונתו

然而，事實上，甚至上述由下而起的激發——即人渴望真正與祂緊密相連——也同樣是 ה' 的恩賜，並非依照人的靈魂之力量、性情與稟賦而有。

ונקרא' [ונקראת] בחינת ובהעלות אהרן שאהרן העליון הוא הנותן כח בכנסת ישראל לעורר את האהבה זו.

這稱為「當亞倫點燃時」（בהעלות，be-haalos）這一層面，因為超然的亞倫正是賜予以色列會眾力量、使他們喚起這份愛的那一位。

וזהו בין הערבים שהוא מדת ערב ולילה וחשך מצד עצמו שאין בו אור. אבל מדת בוקר שהוא מדת אברהם איש החסד כמ"ש וישכם אברהם בבקר הוא בחינת בהטיבו.

這就是「在兩個傍晚之間」：它是傍晚、夜晚與黑暗的屬性，其本身沒有光。但清晨的屬性，也就是慈愛之人亞伯拉罕（אברהם）的屬性，如經上所說：「亞伯拉罕清早起來」，則是「當他使之受惠」這一層面。

(ועמ"ש לקמן בד"ה רני ושמחי בענין רנא ברמשא ושמחה בצפרא) והנה מי זה האדם שיגיע עד הלום שיגיע אליו בחי' אהרן העליון. אך הוא ע"י תורה ומצות.

(並參看下文以「歌唱並歡喜」為首的 **מאמר** (מאמר, maamar), 論及「夜間歌唱, 清晨歡喜」。) 如今, 誰能達到這樣的境地, 使上界亞倫 (אהרן) 的層面臨到他呢? 然而, 這是藉著妥拉 (תורה, Torah) 與誠命 (מצות, mitzvos) 而達成的。

כי נר מצוה שהמצות נמשכין ממקום גבוה מאד נעלה. ולפיכך אין בהם השגה כלל כמשל השמן הנ"ל שאין נכנסים בפנימיות נפשם רק בבחי' מקיף עליהם מלמעלה

因為「一項誠命 (מצוה, mitzvah) 是一盞燈」, 誠命源自極其高超之處。因此, 人對它們完全無從理解, 正如上文油的譬喻: 它們不進入靈魂的內在, 只是從上方環繞著靈魂,

כמ"ש שום תשים עליך מלך כמו מלך המושל על עמו והוא גבוה עליהם והם עושין רצונו בלי טעם ודעת כי מצות המלך היא ולב מלכים אין חקר ההשגה שבעבורם נצטוו

正如經上所說:「你務要在自己之上立一位王」: 就像一位統治百姓、地位高於他們的王; 百姓不講理由或理解, 便遵行他的意願, 因為這是王的命令;「君王的心不可測度」: [也是如此,] 人們無法理解誠命所以頒下的理由。

רק מ"מ הוא ע"ד משל כאדם שתופס את המלך באחד מאבריו וממשיכו אליו הנה גם חיותו שבקרבו נמשך אחריו כך כתיב וימינו תחבקני.

然而, 儘管如此, 這仍可用一個譬喻來說明: 好比一個人抓住王的一個肢體, 把王拉向自己, 王體內的生命力也隨之而來。因此經上說:「祂的右手擁抱我。」

כי הנה רמ"ח מ"ע [מצות עשה] הם רמ"ח אברין דמלכא וע"י המשכת המצות ממילא נמשך אחריו בחי' יחודו ית' בעצמו ובכבודו בבחינת יחודו כנ"ל:

因為二百四十八條積極誠命, 就是王的二百四十八個肢體; 藉著引下誠命, 祂的合一層面便自然而然地隨之被引下——願祂受頌讚, 這是祂親自、在自身與尊榮中的合一層面, [正如]上文所述。

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

關於本版

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

英文譯文與解說：由 AI 協助（openai/gpt-6-luna-pro:batch）為 likuteitorah.com 編寫，並對照希伯來文及 Sefaria 核對；尚未經人工編輯審閱。重要內容請務必對照希伯來文查核。

雷貝曾要求，在該週內將本週帕拉夏的瑪瑪爾——「哈西迪帕拉夏」——分散於七日中學習（Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309）。為何要學習，以及雷貝的祝福：likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

免費的非商業計畫；此處沒有任何內容出售。本計畫與 Kehot、Sefaria 或 Lubavitch Library 均無關聯。© likuteitorah.com

摘自 likuteitorah.com/zh-Hant/torah-ohr/mikeitz/3/

為尊崇...而奉獻

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父親 Reb Levi Yitzchok